

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ВИРОБНИЧА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Ступінь бакалавра
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
035.041 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно),
перша англійська
освітня програма «Переклад»

2022-2023 навчальний рік

Розробники: Солодка Анжеліка Костянтинівна, професор кафедри германської
філології _____ _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Філіпп'єва Т.І.

Анотація

Виробнича перекладацька практика на 4 курсі ОС «Бакалавр» спрямована на забезпечення комплексного розвитку навичок та вмінь, необхідних для здійснення різних видів усного та письмового перекладу. Виробнича перекладацька практика проходить під керівництвом викладачів кафедри германської філології та перекладу. Керівники практики консультують студентів з питань змісту і об'єму роботи практики, контролюють виконання студентами їх завдань. Студенти-практиканти роблять переклади текстів згідно профілю установ і підприємств, де вони проходять свою виробничу практику, а також беруть активну участь у житті колективу. З метою більш міцної комунікації практикантів із керівниками практики використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, зокрема електронна пошта, месенджер Telegram, WhatsApp тощо.

Ключові слова: *виробнича практика, комунікативні навички, мовні знання та навички.*

Annotation

Industrial translation practice in the 4th year of EL "Bachelor" is aimed at ensuring the integrated development of skills and abilities necessary for the implementation of various types of interpretation and translation. Industrial translation practice takes place under the guidance of teachers of the Department of German Philology and Translation. Practice supervisors advise students on the content and scope of the practice, monitor students' performance of their tasks. Interns make translations of texts according to the profile of institutions and enterprises where they undergo their internships, as well as take an active part in the life of the team. In order to strengthen the communication of trainees with practitioners, modern information and communication and network technologies are used, including e-mail, Telegram messenger, WhatsApp, etc.

Keywords: *industrial translation practice, communication skills, speech skills and abilities*

1.Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика практики
Кількість кредитів - 10	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська) Освітньо програма: «Переклад» Ступінь: Бакалавр	Практична підготовка
Кількість годин/кредитів 300 год.		Рік навчання: 4-ий
		Семестр: 7-ий
		Термін: 6 тижнів
	Форма контролю: залік (7 семестр)	
Мова проходження практики		Англійська, українська

2. Мета, завдання практики та очікувані результати

Мета і завдання перекладацької практики:

- використання у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності;
- формування у студентів на основі отриманих знань вміння прийняття самостійних рішень під час виконання завдань в реальних умовах функціонування підприємства;
- оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій;
- знайомство з робочим місцем перекладача та секретаря-референта, а також сучасним обладнанням та оргтехнікою;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

До основних завдань перекладацької практики відносяться:

- 1) забезпечення письмової комунікації установи, де відбувається практика;
- 2) забезпечення усної комунікації відповідно до профілю та потреб підприємства (синхронний переклад; двосторонній переклад; послідовний переклад; переклад у процесі переговорів тощо);
- 3) робота згідно індивідуальних планів, узгоджених із керівниками практики.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та умінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення нормативні навчальної дисципліни «Виробнича практика» студент повинен оволодіти такими загальними компетентностями (ЗК) та фаховими компетентностями (ФК).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз

текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

3. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	На настановчій конференції студенти-практиканти дізнаються про зміст і тривалість практики, а також отримують інформацію щодо їхньої звітності за період проходження виробничої практики (особливості оформлення звіту і словника).
2. Ознайомлювальний	Студенти: – зустрічаються з керівниками практики від кафедри та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником; – знайомляться з керівниками практики від базового підприємства та отримують завдання на період практики; – ознайомлюються зі специфікою діяльності базового підприємства та його структурою, основними завданнями структурних підрозділів і внутрішніми документами підприємства, складають приблизний словник спеціальних термінів.
3. Основний	Студенти виконують переклад спеціалізованих текстів, які їм надає керівник від бази практики. Оцінює переклад керівник від бази практики; студенти складають словник спеціальних термінів з коментарями відповідно до сфери знань (економіка, юриспруденція, медицина, фармакологія, лінгвістика тощо); окрім того студенти отримують індивідуальне завдання, на кшталт зробити презентацію тощо
4. Підсумковий	Підготовка і здача звітної документації. <i>Переклад</i> спеціалізованих текстів з англійської мови українською і навпаки; <i>Звіт студента</i> про проходження перекладацької практики з <i>висновком керівника від бази практики і щоденник практики</i> ;

	Словник спеціалізованих термінів. Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією студентів, на якій керівники практики підсумовують результати роботи студентів протягом навчальної перекладацької практики; студенти обмінюються враженнями про організацію та проведення практики; озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.
--	---

5. Завдання для самостійного опрацювання

До завдань самостійного опрацювання студента практиканта входить:

- ведення словника спеціалізованих термінів;
- письмовий переклад текстів різного спрямування;
- виконання індивідуального завдання від керівника бази практики;
- підготовка портфоліо.

6. Оцінювання результатів практики

Орієнтовний приклад оцінювання захисту результатів практики:

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: Рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази. Укладання словника спеціалізованих термінів. <u>Оцінювання:</u> Представлення словника: 150 балів. Усна здача слів на захисті практики: 50 балів.	200
2. Переклад спеціалізованих текстів. <u>Оцінювання:</u> Представлення текстів: 200 балів. Усна здача (переклад) текстів: 100 балів.	300
3. Виконання індивідуального завдання від керівника бази практики.	400
4. Відгук керівника від бази практики з виставлення оцінки: («відмінно» (100 балів); «добре» (80 балів); «задовільно» (60 балів); «незадовільно» (0 балів)).	100
Сума	1000

6. Методичні рекомендації щодо проходження практики

(методичне забезпечення практики):

- 1.Щоденник практики.
2. Зразки документації.
3. Словники.
4. Інформаційні ресурси.

7. Рекомендована література

1. Білоус О. М. Художній переклад: шляхи аналізу. В зб. Мови, культури, переклад у контексті європейського співробітництва. Київ, 2018.
2. Засєкіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу. Філологічні студії. 2016. № 2.С. 70–76.
3. Зимомря М. І., Білоус О. М. Програми теоретичних курсів «Вступ до перекладознавства»; «Теорія та практика перекладу». Кіровоград, 2015.
4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2016. 592 с.
5. Колодій Б. М. Практика перекладу з другої іноземної мови (англійської) для студентів філологів 3 курсу: Навчальний посібник. К.: Інкунабула, 2019. 198 с.
6. Колодій Б., Ковальова В. Відтворення вербальних засобів комічного в аудіовізуальному перекладі англійських ситкомів українською мовою. *Наукові записки*. Вип. 144. Серія: Філологічні науки. Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. С. 161–166.
7. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
8. Мирошніченко В. В. Авторська концепція художнього твору : онтогенез і експансія. Запоріжжя: ЗДУ, 2013. 283 с.
9. Міщенко Л. А., Турченко О. М. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу». Вінниця: Нова книга, 2016. 176 с.
10. Огуй О. Д. Актуальні проблеми англо-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2014. 256 с.
11. Ольховська А. С. Основи професійної майстерності перекладача : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 132 с.
12. Ольховська А. С. Чинники успішного працевлаштування перекладача за фахом [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)] Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
13. Основи перекладознавства: навчальний посібник / За ред. А. Є. Нямцу. Чернівці: Рута, 2018. 312 с.

9. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

(зразки звітної документації, обов'язки студента щодо бази практики)

Обов'язки студента-практиканта

Студент-практикант зобов'язаний:

- до початку виробничої перекладацької практики отримати від університету (керівника практики) консультації, щодо оформлення всіх необхідних документів(щоденник практики, договір про проведення перекладацької практики);
- своєчасно прибути на базу практики з оформленим щоденником практики; двома примірниками календарного графіку проходження практики (один – для студента-практиканта, другий – для керівника практики від підприємства);
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- суворо дотримуватися трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку підприємства;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та доручення керівника практикою від підприємства;
- систематично вести записи у щоденнику практики, фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- підготувати та вчасно надати на кафедру звітну документацію (див. Додаток А, Б, В, Г);
- своєчасно скласти залік з перекладацької практики.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Студент готує (в електронному та паперовому варіанті) портфоліо з щоденником практики (з печаткою факультету та підписом декана; заповненим календарним графіком проходження практики; відгуком від керівника бази практики) та звітом студента про проходження практики.

Вимоги до зарахування практики:

1. Розробити (в електронному та паперовому варіанті) англійсько-український словник термінів (150 слів та виразів за тематикою перекладів, в алфавітному порядку за частинами мови), вивчити ці слова.

Оцінювання:

Представлення словника: **30 балів.**

Усна здача слів: **20 балів.**

2. Представити (в електронному та паперовому варіанті) письмові тексти- оригінали + їхні переклади за відповідною тематикою (загальний обсяг здійснених перекладів має становити не менше **18 000 буквених знаків без пробілів**), уміти перекладати ці тексти усно.

Оцінювання:

Представлення текстів: **70 балів.**

Усна здача (переклад) текстів: **30 балів.**

3. Виконати індивідуальне завдання.

Оцінювання:

Представлення індивідуального завдання: **100 балів.**

4. Надати відгук керівника підрозділу (керівництва) бази практики з підписом та основною печаткою, у якому має бути зазначене сумлінне / несумлінне ставлення практиканта до виконання поставлених перед ним завдань, пов'язаних із здійсненням перекладів; регулярність / нерегулярність відвідування практикантом установи / підприємства; старанність, відповідальність тощо) із виставленням оцінки («відмінно» **(50 балів)**; «добре» **(30 балів)**; «задовільно» **(20 балів)**; «незадовільно» **(0 балів)**).

Загальна кількість балів: **300.**

Щоденник виробничої перекладацької практики

Додаток Б

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. О. Сухомлинського**

Кафедра германської філології та перекладу

З В І Т

про виробничу практику

на _____

(найменування бази практики)

Студента(ки) _____

(група, Ф.І.О.)

КЕРІВНИКИ ПРАКТИКИ:

від підприємства _____

(Ф.І.О., посада)

від університету _____

(Ф.І.О., посада)

Дата захисту звіту про практику " ____ " ____ " 20__р.

Оцінка _____

Підпис керівника практики _____

Миколаїв 20__

ВИСНОВОК

керівника практики від кафедри

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Залікова оцінка практики "_____"

Підпис керівника _____ " _____ 20__ р.

Додаток Г

ВІДГУК

керівника /підприємства, організації/ про практику студента

[illegible]

Практика оцінена на "_____"

Підпис керівника _____ " _____ " _____ 20__р.